

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe unu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oserii garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 133.

Duminică, 15 (27) Iunie.

1886.

Nou abonament
la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., se va începe un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primit și diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașov, 14 Iunie 1886.

Telegraful ne anunță, că principii pretenții împreună cu fiii lor întâiu născuți au părăsit Franca. Prinții se duc! răsună ați din toate gurile în Franca.

Pentru ce? Se duc, pentru ca să se dea lumii o probă învederată, că este scisiune în Franca, că nu totu poporul consimte cu stăruie de față și că de aceea republica lui Grevy se teme de prezența în țară a pretenților la tron.

Nu poate fi îndoieală, că ați învrăjbite sunt spiritele în Franca. Când prințul Napoleon și fiul său cel mai mare au părăsit pământul francez, multe lacrimi de întristare au curs și mulți au fost care le-au strigat: „La revedere!“ Prinții n-au mers împreună. Bonapartii au plecat la dreapta și Orleansii la stânga. Pe ei nimic nu îi împreună, afară de sârta comună a exiliului.

Speranțele prinților că senatul francez va respinge legea de espulsare au fost înșelate și fără să mai aștepte ordinul d'a părăsi Franca prinții s-au dus cu speranța că în curând se vor întorce la vetrele lor.

Cu espulsarea prinților cu greu își va recăștiga republica liniștea internă, de care dice că are trebuință; cu espulsarea lor nu se pune capăt propagandei monarchiste. Acesta o știu foarte bine chiar și o însemnată parte dintre republicani, care au combătut legea de espulsare. Prinții rămași în Franca cu numeroșii lor aderenți vor continua și de aci înainte a lucra, încă cu mai multă stăruință, pentru restabilirea monarchiei, căci măsura guverului republican mai multă a amărât spiritele și a mărit antipatia monarhistilor contra republicei.

Afară de acesta, espulsarea n'a pricinuit nici o bucurie în Europa. Se știe, că pretenții la tronul francez dispun de mijloace enorme d'a grăbi esecutarea planului lor, înlocuirea republicei cu monarchia. Au averi colosale, sunt încurajați de relele raporturi ce există între Franca și Germania, și încâtva și între Franca și Anglia, și când acestea vor ajunge la rupere definitivă, pretenții nu vor lăsa să scape ocaziunea din mână.

Guvernul actual francez cu aderenții lui n-au adus nici un bine republicei cu legea de espulsare; ba din contră și-au încărcat sufletul cu o mare responsabilitate pentru existența republicei. Și dacă cercurile politice ale Europei s-au simțit neplăcut atinse de măsura de espulsare cauza e că restabilirea monarchiei în Franca a aguduită totdeauna întreaga Europă.

Prin espulsare, republica a mărit simpatie pentru pretenții și nu e mirare decât în drumul lor s'au auzit strigăte în contra republicei și în favoarea monarchiei.

Mai fi-va oare vr'unul dintr'înși așa de norocit d'a se întorce pe tronul Franciei? Acesta e ascuns în sinul viitorului, precum a viitorului deslegare va fi și cestiunea, deopotrivă mare pentru progresul Franciei și pentru libertatea popoarelor Europei, decât va mai fi vr'odată națiunea franceză așa de fericită, ca să vedă dispărându neînțelegerile dintre fiii săi spre a reda Franciei gloria și rolul din trecut.

Singura legătură ce mai lăgă ați pe toți Francesii între sine o constituie sacrificiile ce le aduc cu toții pentru sporirea și întărirea forțelor militare ale țării. Ori cât de mari ar fi înse eforturile în această direcțiune, pentru ca să ducă la ținta dorită, ele trebuie să fiă acompaniate de o reconciliațiune a spiritelor dinăuntrul țării, de o sacrificare a intereselor de partidă pe altarul patriei. În locul urei și persecuțiilor dintre frați trebuie să vină iubirea și buna înțelegere. Numai atunci Franca poate fi sigură, că și va redobânda influința și preponderanța din acele timpuri, când era generoasă protectoare a libertății popoarelor Europene.

Convențiunea consulară germano-română.

„Românul“ vorbind despre proiectul de convențiune din vorbă, după ce constată că a deșteptat în țară o adâncă îngrijire, dice:

Istoria, și chiar bătrânii ce mai trăiesc, își aduc aminte cu spaimă de timpul, când consulii erau totu în țară, d'acei timp de umilire, când Românul chiar era silit a face supus străin, pentru că supusul străin era privilegiat oarecum, ocrotit; d'acel timp în sfârșit, când un caprar consular era o putere.

Și toți, în țară, au vădit cu bucurie dispărându acelu timp, cu obiceiurile și cu încălcările lui asupra drepturilor de suveranitate a țării.

Pe la 1869, ca și acum, s'au făcut încercări d'a se restabili, în țară, jurisdicțiunea consulară, și un strigăt de protestare și de indignare a izbucnit din toate pepturile.

Guvernul și-a făcut datoria și jurisdicțiunea consulară n'a fost restabilită. Să dicea p'atunci că statul român e parte întregră a imperiului otoman și deci și lui trebuia să se aplice capitulațiunile consulare încheiate de Pörtă cu puterile europene.

S'a dovedit atunci, că nedreptă era pretențiunea, căci capitulațiunile priviau numai pe Turcia, ale cărei legi, ale cărei obiceiuri și a cărei religione cu totul altele erau de cât ale popoarelor creștine occidentale. Acum, nici că suntem dependenți de Turcia nu se mai poate dice.

Care d'ar putea fi cuvântul plausibil, pentru care, de astă dată de bunăvoie și cu consimțământul autorităților noastre constituționale, s'ar restabili, fi și în parte, jurisdicțiunea consulară?

Care putea fi cuvântul ca, pe lângă acesta, să se inițieze, să se desființeze peșu constituțiunea și să se lase moșia stămoșască fără aceea apărare pe care constituțiunea i-a acordat-o? — Nu vedem nici unul temeinic.

Și ne mirăm cum s'a putut ca, după ce atât de multe și atât de mari și felurite legături avem cu Germania, tocmai dela acest stat să pornescă cererea d'o astfel de convențiune consulară.

Ne mirăm, căci ori-ce s'ar dice și independent de dispozițiunile jignitoare pentru suveranitatea națională a României, o asemenea convențiune vedesce neîncredere în statul român, neîncredere în legile noastre, în autoritățile române.

Ea vedesce cu alte cuvinte, că Germania nu crede pe ai săi supuși destul de ocrotiți în țară de legile care ocrotesc și auveră și persoana lor, întocmai cum ocrotesc auveră și persoana cetățenilor Români.

Nu dela Germania asemenea învinuirii putea să aștepte România. Intr'unu cuvânt, mai cu seamă intru cât privește considerațiunile de ordine morală, nici una nu este, nu poate fi favorabilă pentru încheierea unei convenții cu cea proiectată cu Germania.

„România“ e uimită de acest pas al guvernului și face apel la întregu nămul românesc să se opună, dela Suveran până la muncitor, dela Vlădică până la opincă, căci România a Românilor este și a

Românilor trebuie să rămăia. Astfel prin această convențiune:

Se deschid porțile străinilor, — Israelitorilor mai cu deosebire, — la improprietărea rurală: la visul d'aur al Alianței Universale Israelite, și al economiștilor germani cei cu refrenul »Drang nach Osten«;

Se regulează moștenirea averilor rămase în țară de la supușii Germani și chiar a rudelor lor Români, după legile și de către tribunalele imperiului;

Se apără școlile germane din țară de orice amestec și de orice control din partea administrațiunii învățământului public;

Se sustrag cetățenii Români dela instanțele judecătorești ale țării; spre a fi face justițiabil înaintea consulatelor germane;

Și, în fine, se crează ceva mai mult decât un stat în stat, reducându-se România într'o pozițiune și mai umiltoare ca a vilaieturilor turcesci, cum n'a fost de fapt nici chiar înaintea convențiunii dela Paris din 1857, când suditi era sinonim cu privilegiat, pe când caprarii austriaci dictau și băteau din picior prin tribunalele țării.

»România liberă« nu e mulțumită cu convențiunea consulară cu Germania.

Decă deosebirea statutului personal de cel real este revindicată de Puteri mari și civilizate, pentru respectarea suveranității teritoriale, la noi această deosebire are o rațiune politică și națională. În această deosebire residă paladiul existenței noastre naționale și ținem la ea ca la naționalitatea noastră. A admite sistemul convențiunii este a sacrifica această egidă a națiunii române, este de a da printr'o convențiune consulară o interpretare unui text constituțional, este a permite străinilor să devie proprietari rurali contra constituției țării.

»Rom. Lib.« se îngrijește cu atât mai mult, cu cât favorurile din convențiune sunt stipulate nu numai pentru supușii germani, ci și pentru aceia, care sunt sub protecția Germaniei... A se pune sub protecția unui stat, lucrul e foarte ușor, d'ar consecințele lui zdrobitoare pentru noi.

»L'Indépendance roumaine« numește un act rușinos convențiunea consulară. Ea dovedesce că guvernul a spus un neadever, când a pretins că această convențiune nu coprinde decât stipulațiunile obișnuite, conținute în actele de asemenea natură, încheiate între diferitele state civilizate, și arată că în nici o convențiune consulară nu se coprinde acele monstruoase inovațiuni ce se propun parlamentului. »L'Ind. roum.« sfirșește cu cuvintele:

Nu, acesta nu se va întâmpla, nu se poate. România independentă nu va primi o convențiune cum nu s'a mai încheiat nicăiri și care ar pune-o mai jos de statele barbare și de Republica Ecuadorului.

»Epoca« dice, că convențiunea consulară confundă țara din nou în vasalitate. După ce arată ce drepturi mari și privilegii li se dă prin convențiune agenților consulari, supușilor și protegiaților germani, dice:

Și vom vedea erăși, ca înainte de domnia lui Vodă Cuza, pe dragomanii puterilor străine sustrăgându pe pungașii dela pedepsă și la trebuință bădând din picior înaintea tribunalelor noastre. Vom vedea escroci overi teoși și obrasnici, insoțiți de dragomanii plătiți de densii. Materia este bogată și merită studii întinse; d'ar suntem siguri, că nu ni se va lăsa timpul de a o studia. În trei, patru zile legea va trece prin cameră și prin senat, fără ca nimeni să o fi putut aprofunda, închiidându-se gura oratorilor și violându-se consciința prinților reprezentanți ai țării. ce figurează în corpurile legiuitoare.

Răsboiul numesce monstruoasă convențiunea consulară. După ce arată cât de vătămătoare e intereselor române, încheie astfel:

Destul am suferit în timpii trecuți cu jurisdicțiunea consulară, care forma stat în stat. Ați ne-am emancipat, și toți străinii fără excepțiune trebuie să începă a se obișnui cu supunerea la legile țării, legi foarte liberale, care le acordă tuturor o ocrotire egală. Au trecut timpii, când streinii făceau toate afacerile lor sub protecțiunea consulilor lor, nevoind să se deie nici o altă autoritate. Ați constituți țării acordă tuturor străinilor fără excepțiune, aflători pe pământul României, protecțiunea dată de legi persoanelor și averilor în genere, și prin urmare nu mai este necesitate de nici o convențiune consulară ca aceea ce ne impune d. Bismarck împreună cu imitația lui dela Florida.

La toate aceste temeri ale foilor independente, »Voința Națională«, organul guvernului, respunde producându articolul XXIII al convenției, care a ridi-

cată atâta furtună. (A se vedă numărul de ieri al „Gaz. Trans.”) Și pentru a preciza și mai bine înțelesul acestui articol, reproduce din espunerea de motive a ministrului Ferechide următoarele lămuriri privitoare la acest articol:

Legislațiunea germană nu stabilește, ca cea română, o deosebire între statutul personal și statutul real. Urma dă a se căuta un mijloc de a nu jigni nici una din ambele legislațiuni. Acesta este scopul art. 23. Pentru a se depărta însă oricând nedumerire sau dificultate în interpretarea lui, guvernul german a făcut printr-o notă oficială o declarațiune formală în sensul următor:

„Dispozițiunile articolului 23 au de scop numai de a pune dreptul de succesiune a întregii averi a defunctului — fără deosebire între lucrurile mobile și imobile — sub aceeași lege, și anume legea țerei cărei aparține defunctul. Aceste dispozițiuni nu ating în nici un mod prescripțiunile legale, fie de drept privat, fie de drept public, care se referă la drepturile reale asupra lucrurilor, mai cu seamă în tot ceea ce privește forma după care se stabilește sau se atinge aceste drepturi reale asupra bunurilor mobile precum și pentru cuprinsul și mărirea acestor drepturi, și totuși odată anume pentru substituțiuni și majorate rămâne a se aplica legea țerei unde este situat imobilul.”

Cu alte cuvinte, decât prin redactarea art. 23 am recunoscut, în urma altor națiuni, ca Italia, principiul admis de dreptul german, ca totuși ce se atinge de succesiune și de împărțirea bunurilor lăuate de defunct să fie regulat de legea țerei acestuia fără să distinge succesiunea mobilă de cea imobilă, s'a stipulat însă că de câte ori se va ivi, printre persoanele interesate în moștenire, un supus al statului unde ea se deschide, reclamațiunile vor cădea sub judecarea autorităților competente ale acestui Stat. Totuși aceste autorități vor fi competente pentru pretențiunile creditorilor pămîntului (art. 20.)

Prin urmare, când un interes român se află în joc în țară, tribunalele noastre le este dat să se pronunțe.

Socotim — dice „Voința Națională,” că lucrul este lămurit. Unde e acum pericolul? Și în fine impută opoziției că esageră lucrurile și agită pe oameni, dintre care foarte mulți nici n'au citit convenția.

Ingrijirile Turciei.

„Agenției Havas” i se comunică din Constantinopol, că Părta se îngrijește de menținerea câtorva bastimente de resbel străine în baia dela Suda și mai cu seamă de prezența vaselor englezești, cu totă ridicarea blocului. Părta bănuiește pe Anglia că voeste să debarce trupe în Creta, pentru a stabili așa zisa ordine în casă de turbari. De aceea celelalte bastimente rămân în Suda, mai cu seamă spre a veghea asupra Angliei. În orice casă, după rapoartele consulilor, Creta n'a fost niciodată mai liniștită ca acum.

În privința Bulgariei, Părta s'a mărginit a însărcina pe Gadban-efendi să facă niște observațiuni amicale foarte blânde, relative la discursul principelui și a confirmarea reprezentațiunile precedente ale guvernului otoman privitoare la drumurile de feră de joncțiune bulgaroturce.

Nisce sciri sigure din Sofia spun, că prințul e hotărât a merge înainte în sensul unirei; singura considerațiune susceptibilă de a opri pe prinț ar fi frica de o ocupațiune rusă. Acelși sciri spun că prințul e cu totul hotărât a refusa nu numai de a plăti partea contributivă a Bulgariei în datoria turcă, ci și de a plăti plata datoriei Rumeliei, care plată e suspendată dela revoluțiunea din 18 Septembrie.

FOILETONU.

Călătoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Într'un mod neobișnuit se distins în decursul luptei un ténăr conducător dușman, carele se deosebia de cei de prin prejurul său prin podobe, ce le purta pe cap, și prin mantaua sa de piele de capră. Gâtul, brațele și picioarele lui erau acoperite cu inele de alamă, așa încât aceste părți cu greu ar fi putut fi rănite. El se apropiă de repețe ori de flotilă până la o distanță de 50 metri, porunci celorlalte de ce omenii ai săi să puse și apoi făcu cu vasul său o întorsătură așa de dibace, încât Vangvana în zadar își descărcă armele asupra lui și asupra aceluia, care flă însoțiau. În sfârșit Manva Sera isbuti să lovească pe vitezul conducător cu un glonț tocmă în șold. Cel rănit își legă în fața dușmanilor săi rana cu o bucată de stofă și apoi se retrase cu atâta jinisce și cu atât sânge rece, încât storse admirațiunea călătorilor noștri.

Lupta, care durase mai multe ciasuri, începă a se apropia de sfârșit. Sălbaticii se retraseră și Stanley pută acum să dea celorlalte răniți îngrijirea de lipsă. Lupta acesta era a trei-șeci și una, și de bună seamă,

Prințul Karageorgeovici va sta în Bucuresci, așteptând evenimentele.

SCRILE DILEI.

Ministrul ungueresc de interne a adresat tuturor autorităților comitatense o ordinațiune, în care se arată, că la 15 c. s'au întâmplat în Triest trei casuri de coleră asiatică, careia au cădută jertfă doi marinari și o femeie. Pentru ca această periculoasă bolă, cu toate măsurile preventive ale guvernului austriac, să nu se introducă în țară, autoritatea comitatensă să dispună imediat în cercul ei de activitate, ca călătorii ce vin direct din Triest și bagagele lor, să fie că aceștia locuiesc în hotel, birtu sau în casă privată, să se pună sub observațiune medicală, resp. sub supravegherea autorității. Cu deosebire se accentuează în ordinațiune, ca măsurile să se eșecute în cel mai cruțător mod, pentru ca publicul călător să nu fiă expus unor vexațiuni de prisos.

Ministrul de finance ungueresc a adresat o circulară către toți inspectorii de dare ai țării, dând instrucțiuni asupra modului de calculare a venitelor curate. Ministrul a aceluși acestui cercular un manual german, tipărit la Viena și provădit cu pagiuira austriacă, obligându pe toți notarii comunali să-l procure. Împrejurarea acesta a produs mare febră între patrioți, care n-și pot explica lucrul. Într'adevăr, că nu-i lucru curat.

La manevrele de toamnă ale honveșilor vor lua parte de rândul acesta cei asentați în anii 1879, 1881, 1883 și 1884, precum și aceia, care având să facă în anul trecut exercițiile de arme, au fost dispensați, fiă din orice motive; apoi cei trecuți din armata comună la honveși cu sfârșitul anului 1885. Nu vor face manevrele cei care au făcut exercițiile de arme de estă an.

„Budapester Tagblatt” dice că i-ar fi comunicat un călător ce venia din România, că guvernul român a dat o circulară, în care se dice, că fiecare Român, care voiesce a cerceta vr'o baie în Ungaria, trebuie să plătească 200 lei pentru un pașaport. În urma acestui ucas băile Mehadia, Tușnadu, Borsecu, Vâlcele etc., care au fost până în anul acesta mai mult de Români frecutate, sunt numai de puține familii din România cercetate. Represaliile luate de către guvernul român păgubesc tocmai pe Români, căci afară de aceea, că multe familii din România sunt eschise de-a visita băile ungueresci, ce le-au îndrăgit, această taxă mare pentru pașaporte e o sarcină pentru Români și o restricțiune a dreptului de a călători unde le place. Băile ungueresci trebuie să se dedea a eși la mal fără boeri și vor pute face acesta cu atât mai ușor, cu cât cercetarea băilor din partea indigenilor crește din an în an. — Călătorul și-a ris de foia unguerescă. Încă din anul trecut cele mai multe familii din România luaseră hotărârea d'a nu mai veni la băile de aici, fiind sătule de „musică patriotică,” de „danțuri patriotice,” de „birturi patriotice,” de „firme patriotice,” de „concerturi kulturegiletiste,” ș. a. Omul merge la băi să se caute de sănătate, sau să se recreeze, er nu să amărască sufletul. E trist și păgubitor pentru băile noastre, der cum își așternă patrioții așa dorm.

D-lă A. Ciurcu, espulsatul, a cerut guvernului român permisiunea de a intra în țară, spre ași face trista datoriă, dăpunându rămasițele soției sale în Bucuresci, unde vor fi aduse din Franca. Guvernul i a acordat cererea pentru timp de 48 ore.

Studentii universitari din Bucuresci au publicat un apel către colegii lor, prin care-i chiamă la o întrunire pe Duminecă, 15 Iunie, spre a protesta, nu din punct de vedere politic, ci din punct de vedere național, în contra încheierii convențiunei consulare cu Germania și a se declara nesolidari cu asemenea acte antinaționale.

În Craiova se întocmește o expozițiune a cooperativitorilor din România. După cum spune „cooperatorul român,” expoziția se va deschide la 15 Septembrie.

În săptămâna acesta au mai plecat din Iași încă 30 de evrei la America.

Concertul în grădină va da Capela orașenescă mâne Duminecă în 27 Iunie sera în grădina la Pomul verde cu programul: 1. „Marș românesc”; 2. „Ouverture la Pique Dame”; 3. „Vals italian”; 4. Bucată de concert asupra cântecului abatelui „Nu trebuie să fiă” pentru flaut (d. I. Thiele); 5. „Polca de gratulare”; 6. a) Fantaisie despre „Serenada” lui Schubert, pentru harfă; b) „Danț bulgăresc,” pentru harfă, (d. O. Susse); 7. Ouverture la „Rakoczy”; 8. La cerere: „Frumoasă Dunăre albastră,” vals; 9. „Domni bătreni,” potpourri (cântec studentesc) de A. Brandner; 10. „Deșteptarea rosei” polca mazur; 11. „Domino-Gavotte,” din prinț și zidar; 12. „Cu patru cai,” galop.

Congresul național-bisericesc gr. or.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Sibiu, 23 Iunie 1886.

Ședința congresuală de astăzi a fost foarte scurtă, fiindcă comisiunile nu pot încă raporta nimica meritorie. S'a ales o comisiune specială de 9 membri în afacerea ajutorului de stat, în persoanele d-lor: I. Bologa, Z. Boiu și Il. Dulea pentru Sibiu; Ier. Beleşu, V. Babeș și Iosif Gall pentru Arad; Fil. Musta, George Serbu și Alex. Mocioni pentru Caransebeș.

Ședința proximă se va ține mâne la 11 ore a. m. despre care vă voi raporta mai multe.

De sera la 6 ore se ține o conferință în seminarul Andreianu, la care vor lua parte mulți membri congresuali.

Sibiu, 24 Iunie 1886.

Ședința a V. a congresului se deschide la 11 ore a. m. — După rezolvarea unor exhibite de mică importanță vine la ordinea zilei raportul comisiunii financiare. Raportorul E. Brote face arătare prea vener. Congresu, că comisiunea nu poate aduce nici un concludu, de ore-ce consistoriul metropolitan n'a pus încă la dispozițiune comisiunii mai multe socoteli, în lipsa cărora comisiunea nu se poate pronunța asupra raportului consistoriului metropolitan. Deci, vedându-se silită ași sista deocamdată activitatea, face propunerea, ca vener. consistoriu metrop. să fiă invitat a pune la dispoziția sa cât mai curând amintitele acte.

C. Brediceanu propune acesta cestiune să se amâne până la ședința proximă. Propunerea acesta cade și se primesce a comisiunii financiare.

decă s'ar fi mai întâmplat încă vre-o câte-va ca acesta, n'ar fi mai putut scăpa nici unul din călătorii noștri din aceste ținuturi așa de neospitale.

Urmânduși navigatorii noștri mai departe călătoria lor, dintr'odată începă a bate un vânt puternic, care ținu mai multă vreme. Luntrele se aflau într'o situațiune foarte primejdiosă, de ore-ce valurile riuului se făceau din ce în ce totuși mai mari și mai neliniștite.

Adese-ori chipurile formate în aer în urma resfrângerei rașelor cădute asupra undelor uriașului Livingstone i făceau pe călătorii noștri să se înspăimânte. Pelicanii și gâscele sălbatică apăreau ca nisce ostași gata de luptă, un crocodil fu socotit de luntre etc. —

Din 16 Februarie expediția începă a duce din nou lipsă de cele trebuincioase pentru trai. „Indigenii”, serie Stanley, „se arătau așa de dușmănoși, încât fiecare trebuia să se întrebe cu îngrijire: De unde vom căpăta lucrurile de mâncare trebuincioase?... Ce ne vom face noi pe acest fluviu atât de grozav?”

Mai trecură încă două zile. Sălbaticii nu le pușeră călătorilor nici o piedecă, dar nici nu voia să le da nici un ajutor, așa încât aceștia erau amenințați de foamete în modul cel mai serios. Decă nu voiau să mără de foamete, trebuiau să ia din nou inima

în dinți și să-i facă cu sila pe indigenii a le da aceea, ce nu voiau să le dea de bună voie.

După-ce mai făcură încă o zadarnică încercare de a se pune în înțelegere cu nisce pescari, chinuții noștri călători se opriră în 19 Februarie la o insulă, care se afla față în față cu un sat. Abia începură săși facă o tabără ca de obicei, și iată canoele indigenilor se și îndreptară spre densus.

Cât de mare fu bucuria bieților călători, cât de tare se încălțiră inimile lor, când văzură, că cei ce se apropiu, nu erau dușmani, ci dimpotrivă primiră daruri și încheiară cu densus chiar și frăția de sânge! Indigenii se întorseră înapoi și apoi veniră din nou, aducându pe sēma prietinelor noștri cu șimbelșugare banane, fructe de pisang, făină, porumb, must de palm, purcei, capre, oi, pesci și altele.

Și de astă-dată A-tot-puternicul purtase grijă de călătorii noștri, și de astă-dată el le veni într'un ajutor, când necazul și desnădejduirea erau mai mari. Pentru aceea cu toții îi aduseră cea mai ferbinte mulțumire, cu toții își arătară recunoștința lor pentru părinteșca lui purtare de grijă.

La bunii și ospitalii Bvena — așa se numiau acești indigenii — rămaseră călătorii noștri până în 21 Februarie. La plecare bunii indigenii îi întovărășiră o

La propunerea raportului com. verif. R. *Putița*. se verifică Dr. A. Todea pentru cercul Abrudului; actele electorale din cercul Belu aflându-se nevalide și foarte defectuoase se anulează alegerea și se dispune altă nouă; pentru cercul Halmagiului se verifică Theod. Pop ca deputat congresual.

Urmăzător la ordinea zilei raportul comisiei bisericești Raportor: Theodor Fașie. Înainte de desbatere cetesce secr. episcop. Ignatie Pop raportul senat. bisericesc, care e foarte bogat în date statistice relative la întreaga noastră mișcare bisericească socială. Raportorul Fașie grupând întreg raportul în mai multe capitule recomandă, să se ea spre știință, lăsându-le de mică propuneri ameliorătoare, care și se primesc. La acel punct al raportului unde se amintesc starea anomală a *moralistilor în seminarele noastre*, cu privire la care se exprima dorința din toate părțile, ca să se vadă cât mai curând cassată această anomalie, observă V. Babeș într'un discurs mai lung, că ajutorul de stat s'ar fi putut întrebuița foarte nimerit spre subvenționarea acelor preoți, ale căror parohii nu sunt în stare a-i dota în mod corespunzător calificățiunei lor și ostenelelor împreunate cu câștigarea acelei calificățiunii, exprimându-și credința că dacă s'ar fi întrebuițat în modul acesta, d'ora nici nu l'ar fi luat statul să l'administreze el însuși. O părere de altcunum vechiă.

Conferința ținută ieri n'a luat nici un concluziune cu toate că a durat 2 ore. Pa asta publicată alta.

n. v.

După declararea războiului vamal.

Este aproape o lună de zile de când nu mai avem convenția comercială cu statul vecin România. De atunci Transilvănenilor, care sunt nemijlocit loviți prin neisbucirea convenției, li se face fel de fel de *promisiuni* din partea ministrului, în faptă însă nici o îmbunătățire. Și ajutorul real, cu greu se poate da. S'a bucinat de atâtea ori, că la Brașov are să vină un milion de florenți, ca să ajute pe meseriași. Vorbe goale. Vreau să amestec lumea. Să presupunem, că ar fi undeva chiar un milion de florenți și că acela într'adevăr s'ar trimite la Brașov, ore cine și cum l'ar manipula? Să presupunem că se și manipulează bine. Ei bine, e constatat că, în mult timp de zile, adunîc aici în Brașov marfă de peste un milion. Unde se se vîndă? Dacă nu se vinde, ce se face măestri după aceea?

Zilele acestea a fost aici secretarul ministerial Németh și un director de Bancă din Pesta, Kornfeld, ca să se informeze, cum s'ar pute ridica o hală pentru vânzarea și cumpărarea articolelor ardelenesci. Transfiră că hala se va ridica în Budapesta! Deschideți-ne granița, a zis secretarului un măestru, altcum ne topim!

Etă urmările funeste ivite până acum în Brașov: Măestri și-au dimisiunat pe sodali. Foarte puțin pot să mai lucreze câte ceva. Mulți măestri și sodali au emigrat și emigră în România, unde au prospecte de câștig, cei rămași acasă bat ușile din casă în casă, cerîndu lucrul, cerîndu ajutorul ca să nu móră de fîme. Și se rupe inima de milă, când îi auți tînguindu-se în mod desperat: Domnule, dați-ne de lucru ceva, dați-ne ajutor, că murim de fîme, astăzi mai avem hainele de pe noi, să le punem și pe acestea zlog pentru doi, trei florenți, mai trăim câte-va zile, d'or ce se facem după aceea? Altă dovadă de meserie este, că so-

bucată de loc, și apoi despărindu-se le doriră călătoria cea mai fericită.

Dorința aceasta nu se îndeplinește, căci în curînd luptele se încep din nou. Puscile indigenilor răsunau, ori și unde navigatorii noștri se apropiu de ei. Îndrăsnela, se, mai bine zis, obraznicia lor de multe ori era ceva de necredut. Într'un rînd un singur vas numai cu patru oameni îndrăsnii a ataca flota întregă.

Peste noapte călătorii noștri rămăneau în insule nelocuite, cele mai multe cât se poate de frumoase.

În 24 ajunseră ei la un loc, unde rîul are o lățime așa de mare, încât se asemănă mai mult cu un lac. Vapórele cele mai mari ar fi putut pluti aici fără nici o grijă. Estinsa suprafață a rîului era semănată cu ostróve frumoase, acoperite cu verdéță. Pe lângă termuri acestor ostróve, printre trestii și printre erba cea înaltă se strecura flota înainte, de ore-ce aceea era mai sigură, că nu va fi observată și atacată de sălbatici. Mai bine prefereau călătorii noștri să se lupte cu hipopotamii, decât cu nisece oameni răi la inimă. Prin insule se aflau în mare multime flamingi, pelicanii, berze, cocori, dihoii și multe alte animale.

Din erba, ce crește pe acele insule cu multă îmbelșugare, se scoate sare.

cietatea (șehul) cismarilor de aici, care are un capital de 17,000 florenți, au hotărît să desființeze societatea, să împartă banii (unul ar căpeta cam 50 fl.) ca să potă trăi!

Măestrii și lumea comercială de aici sunt de părere că, fără convenția cu România, totă partea Transilvaniei, mărginașă cu țera românească, va fi adusă la sapă de lemn. Paguba cea mai mare vorți suferi-o meșterii, cari trăiau numai din România.

Promisiunile, că marfa ardelenă va avea trecere în Bulgaria și Serbia, n'au nici un creșmînt. Pentru că aici e lucru cunoscut că Bulgarul e mulțămît cu foarte puțin, el până și căciula și-o lasă moștenire din copil în copil, încât nu arareori nepotul pórta căciula moșu-său.

Moșulă.

O rectificare.

Bucuresci, 12 (24) Iunie 1886.

Domnule Redactor! După foile din Viena ați produs și d-vóstră scirea despre sinuciderea tînerului medicinist *Silviu Mănărdan*, punîndu ca cauză a sinuciderei „lipsa de mijloce”.

Veți înțelege, Domnule Redactor, că un părinte nu pôte să îndure durere mai mare decât mórtea unicului fiu. Durerea acesta este deja destul de mărită prin felul morții, cred că nu mai este necesar să fie amărîte zilele acestui părinte și prin *neadevărul*, că fiul său s'a împușcat din lipsa de mijloce. Băiatul căpeta pe fiecare lună cu cea mai mare regularitate o sumă care era de ajuns pentru ca să potă trăi omenesc și să-și vîdă de studiu. El primea cu mult mai mult, aproape indoit, cât am avut mulți din noi, cari am studiat în străinătate. Afară de aceea băiatul avea în Viena pe unchiul său, un frate al mamei sale, care este funcționar, și în casă de trebuiță de sigur că l'ar fi ajutat.

Cine știe însă în ce societate a ajuns nefericitul tîner de 18—19 ani? *De mortuis nihil nisi bene*. Prin urmare eu nu voi scruta aci cauzele sinuciderei lui, pot însă să asigur pe oricine, că am vîdut cu ochii mei recepsele prin cari a trimis tatăl numitului tîner, la finea unei mai și la începutul lui Iunie, cu totul 89 florenți v. a. și i-a scris să-l încunoscînteze când va termina cu examenele, ca să-i trimită bani de drum pentru ca să vină acasă.

Ore pôte fi bănuite, că nu a îngrijit de fiul său un tată, care îl trimite cu cheltueli mari în Viena pe câtă vreme în Bucuresci este facultate de medicină? Bietul tată jertfa bucuros în sperarea, că fiul său când va veni ca doctor din Viena are să fiă mai vîdut ca cei din țera. Și ce a trebuit să-i vîdă ochii?

Vă rog, Domnule Redactor, binevoii a publica această rectificare în colónele iubitei noastre „Gazete”.

Primiți asigurarea stimei ce vă conservă.

Stefan Popă.

Mulțămîta publică.

(Fine.)

Budapesta, 5 Iunie 1886.

Colectante Ioan Nichita, avocat, Zilah, dela d-nii: Ioan Nichita 2 fl., Ioan Maniu 1 fl., Alesandru Orțianu 1 fl., Alesandru Dragoș 1 fl. — Suma 5 fl.

Galaction Șagău, protopop, 3 fl., Andrei Cosma 1 fl., Florian Cocianu 2 fl., Ioan Belesiu 3 fl., Nicolau Șandor de Vist 5 fl., Alesandru Crăciunescu 2 fl.

Colectante Pahomie Avramescu, Teregova, dela d-nele: Emilia Bordanu 1 fl., Sofia Bondocu 1 fl., d-nii: Nicolae Machiatu 1 fl., Iosif Cotoc 1 fl., Vasile Jivan

În 27 rîul își lua érași forma sa de mai înainte. Lățimea lui era aici cam de vre-o 6¹/₂ kilometri. Furișatul pe lângă insule și prin canale nu mai era cu puțință.

Ajungîndu la țera Ciumbiri, călătorii noștri nici nu mai trebuiră să se ascundă, de ore-ce locuitorii de aici îi întâmpinară cu prietenii și le aduseră mai multe lucruri de mîncare. Ba, ce e mai mult, însuși regele acestei țeri veni ca să-l viziteze pe Stanley, și-l invită să rămână vre-o câte-va zile în satul său.

Stanley dete ascultare acestei invitări, și câtă vreme rămase la regele, care-i oferise găzduire cu atîta bunăvoință, avu prilegiu să observe mai multe lucruri interesante. Regele era un om cam de vre-o cincî-deci de ani, și după cum se părea, de o fire cât se pôte de blîndă. În cap purta el o pelerie înaltă de forma unui cilindru, făcută din fibre de palm, érá peste umér era încinsu cu curea, de care atérna o sabie în forma unei seceri. La spate avea ca podóbă o codă péroasă de elefant, care ajungea până peste umér. El își lua mereu tábacu de nasu dintr'o cójă de bostan și fuma dintr'o pipă, pe care, după ce trágea din ea câte-va fumuri, o da pe rîndu numéroșilor săi fii.

(Va urma.)

1 fl., Georgiu Grosavescu 3 fl., Bosiciu 1 fl., Bercsán Cornel 1 fl., Blaschitz Sándor 1 fl., Iosif Ionescu 1 fl. Nicolae Tersiu 1 fl., Isacu Rădulescu 1 fl., Stefan Stoicescu 1 fl., Stefan Drăghiciu 1 fl., Kuresko Péter 1 fl. Iancu Carpanu 1 fl., Petru Pepa 1 fl., George Pepa 1 fl., B. Bona 60 cr., Ioan Grozavescu 1 fl., Lázár Weil 50 cr., Herman Heck 1 fl., Iuliu Martinescu 1 fl., Ioan Bumbăcilă 1 fl., Maria Romanu 1 fl., Savu Grozavescu 1 fl., R. B. 1 fl., Ilie Radu 1 fl. — Suma 29 fl. 10 cr.

George Ternoaveanu, notar, Urișul-inferior, 5 fl.

Suma 182 fl. 95 cr.

Venitul din loco 17 fl. 90 cr.

resultă 200 fl. 85 cr. venit curat.

Acei P. T. Domni, cari mai au încă listele, să binevoască a ni le retrimită în timpul cel mai scurt — cu ori ce rezultat — ca să putem încheia socotelile deplin și publica și rezultatul acelor.

Budapesta la 5 Iunie 1886.

Pentru comitetul aranjator:

Dr. Emil cav. de Puscariu

Georgiu Șandor.

pres. comit.

secretar.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

PESTA, 26 Iunie. — Tractatul de comerț cu Franța s'a subscriș er.

LONDRA, 26 Iunie. — Parlamentul s'a închis printr'un discurs al tronului.

SOFIA, 26 Iunie. — Adresa guvernului la discursul tronului, care e de cuprins favorabil, s'a primit definitiv cu toate contra două voturi.

BUCUREȘCI, 26 Iunie. — În cameră a declarat ministrul Brătianu în privința convenției consulare cu Germania, că guvernul din cauza lămuririi unor puncte, trebuie să începă întreburi cu guvernul german, că ore convenția se o supună desbaterii parlamentare încă în cursul sesiunii acesteia. Despre acesta ministru-președinte se va exprima în timp de trei zile.

DIVERSE.

O aventură a răposatului rege alu Bavariei.

Se citește în „Tribuna din Geneva” dela 16 Ianuarie: „Acum câți-va ani la Lucerna, într'o zi de Iulie, un străin ca de vr'o 30 ani, îmbrăcat fără deosebire de ceilalți oameni, și avînd în mână o valiză, ceru o cameră la unul din principalele oteluri. Chelnerii otelului abia băgându-l în seamă, ca pe toți aceia, cari nu se presintă cu o suită numerosă, abia se îndurară ai da o cameră la catul alu treilea.

Străinul depuse bagagiul și punîndu-se într'o barcă, se duse să viziteze pe maestrul Vagner, care posedă o vilă în cealaltă parte a lacului. S'era omenii otelului vîdura pe străin întorcîndu-se și cerîndu cu sfială o supă, i se răspunse că nu se pôteu deranja bucătarul pentru atîta lucru și el fu silit a se mulțumi cu un picior de pui pe care abia se induplecără a îl da. După această slabă mîncare necunoscutul se retrase în camera sa.

A doua zi mare emoțiune în otel, marele șambelan alu m. s. regelui Bavariei venise să-și caute stăpînul. I se răspunse, că regele nu trăsese la acelu otel. Șambelanul însă, asigură, că regele din contra trebuie să fie în otel. I se aduse registrul de călători și printre iscălituri el recunoscu pe aceea a regelui Ludovic, care se iscălise cu unul din numele sale. Era chiar călătorul necunoscut pe care omenii otelului îl suiseră pe la alu 3 cat și pe care îl socotiseră nevrednic de a mîncă o supă. Patronul otelului își smulse puținul pîru ce-i mai rămăsese pe cap, auîndu aceste lucruri.

Ceea-ce este de observat în această împrejurare, este, că regele Ludovic suferise fără să se turbure cătuș de puțin pentru purtarea puțin delicată a chelnerilor.

Bibliografie.

A eșit de sub presă și se pôte comanda la tipografia *Alexi* în Brașov. **Cura naturală, se Metodul curei cu apă rece** de Grigorie T. Miculescul. 8°, 79 pagini. Prețul 80 cruceri de exemplar. Apa rece și limpede de izvor, dela un timp încóce a început a ocupa din ce în ce totu mai mult teren întru tîmăduirea cea mai naturală a celor mai diferite maladii dintre care unele chiar reputate de necurabile până acum. Stabilimentele de cură cu apă rece se înmulțesc pe zi ce merge și prosperază, căci în adevăr, toți cari au încercat acestu metod s'au convins despre eficacitatea lui. Resultatele, une-ori chiar miraculoase, care se dobîndesc la asemenea stabilimente, se pot ajunge cu aceși siguranță, d'or cu mai puține spese, am putea dice aproape grătitu de fie cine a casă la sine, dacă știe cum trebuie să-și întocmească lucrul. Cărticia aici anunțată ne învață întreaga procedură și ne pune deci în stare a ne folosi de toate binefacerile tratamentului cu apă rece.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

